

Bohoslužby v Zábřehu 3.dubna 2022

J 8,1-11

Milé sestry, milí bratři, sport může být krásnou ukázkou těžkosti lidského života. Má totiž jasná pravidla, která se musejí striktně dodržovat. Často si ovšem můžeme všimnout, jak dodržování pravidel v zájmu férovosti tuto férovost vlastně ničí. Jednou ve škole jsem vyhrál skoky do dálky. Ne proto, že bych skákal nejlíp, ale protože ten nejlepší o kousek přešlápl odrazový práh. Pravidlo je jasné, ale by to fér? Obdobně to najdeme i jinde. Stáváme se svědky toho, jak pravidla místo toho, aby dávala hře rámec, slouží spíše jako bič na soupeře, jako prostředek dosažení výhody, kterou nejsme schopni dosáhnout samotnou hrou.

Takovouto hru s pravidly můžeme vidět i v dnešním evangeliu. Před Ježíše přivedou ženu přistiženou při cizoložství. Pravidla jsou jasná, sami to Ježíši připomínají. Jenže hned na počátku bychom si měli položit dvě otázky. Proč přivádějí jen tu ženu a proč právě před Ježíše? Jestli ji přistihli při cizoložství, musel s ní někdo být a ten by měl být také souzen. Ježíš ale není soudce, nemá zde žádnou pravomoc. Je tedy jasné, že tento počin zákoníků a farizeů nemá s dodržováním Zákona nic společného. Jeho pravidla nepoužívají, aby chránili život Božího lidu, ale aby hráli nějakou svou vlastní hru. Chtějí Ježíše nějakým způsobem napálit, nachytat při něčem, co by mu uškodilo, co by ho nakonec odsoudilo. To je samozřejmě špatně.

Protože zákoníci a farizeové potřebují hrát nějakou svou hru, ocitá se ta žena na scéně jaksí nevinně. Tady kromě toho, že byla chycena, toho moc nevíme. Byla to matka od rodiny, nebo svobodná? Byla prostitutka, nebo šlo jen o nějaký úlet? Takovéto otázky se v jednání oněch spravedlivých ztrácejí, stejně jako ta zásadní. Proč to udělala? Proč se člověk dopustí chyby, proč překročí určitou hranici, za kterou mu jde o život, za kterou je nebezpečno? Dělá to úmyslně, z nepozornosti, nebo ze zoufalství? Kdysi jakousi Támar také měli ukamenovat. Vždyť se dopustila smilstva. Kdyby to udělali, tak tu dnes Boží lid nebude. Ukázalo se, že k tomu měla důvod. Pravda, to bylo před Mojžíšem, princip se však nemění. Lidé ke svému jednání mají nějaký důvod. Mají ho farizeové, kteří ženu přivádějí, měla ho jistě i ta žena.

Tento příběh je svým způsobem podobenství. To znamená, že jde ještě o něco jiného, než přímo čteme. Postavy na něco ukazují, vybízejí nás, abychom se v tom příběhu hledali. Podobně jako tomu bylo v příběhu o marnotratném synu, i zde není mezi těmi dvěma hlavními

protagonisty rozdíl. Oba jednají stejně, jen na tom jednom je to víc vidět. Hřích té ženy je zde jasně popsán. O tom nemůže být pochyb. Ovšem hříšníky jsou i ti farizeové. Tedy na první pohled lidé bezproblémoví, literu Zákona neporušují, jednají však proti jeho duchu, podstatě. Tváří se jako zastánci čistoty Božího lidu, ovšem to cizoložství té ženy jej jim zcela fuk. Použijí ho jen jako záminku, aby měli něco na Ježíše. Když se nad tím zamyslíme, zneužívají Boží slovo, nadarmo nesou Boží jméno, protože se jím zaštiťují nikoliv proto, aby prosadili Boží spravedlnost, ale aby obhájili své jednání. Jednání nespravedlivé. Máme tedy před očima obraz člověka. Člověka, který na jednu stranu hřeší, dělá chyby, na druhou stranu halasně upozorňuje na chyby druhých jen proto, aby zakryl ty své.

Co na to Ježíš? Ježíš mlčí, hraje si. Skoro se tváří, že se ho to netýká. Nebo také dává najevo, že do takovéto hry vtažen být nechce. Nechce sloužit jako bič na někoho, kdo se nám nelíbí, nechce být alibi vlastní nedokonalosti. Toto Ježíšovo mlčení je celkem důležité. Možná trochu připomíná mlčení před radou a před Pilátem. Není to mlčení ze strachu nebo z nezájmu. Mlčí, protože je zbytečné mluvit. Nikdo nechce slyšet, co řekne, protože chtějí, aby řekl, co si sami myslí. Vysloveně dávají najevo svou převahu, své vítězství. Ty nemůžeš Ježíši mluvit jinak než chceme, nemůžeš jednat jinak, než si představujeme. Máme totiž pravidla a ta musíš i ty poslechnout. Milý Ježíši, prostě nemůžeš jinak než říct své amen k tomu, že hoří hranice s heretiky, že je spravedlivé pobýt mečem ty, kteří jsou jiní, je správné třeba mnohé soudit a vyloučit ze svého společenství. A jistě se najde mnoho podobných situací, které spíš řešíme po svém, ale snažíme se do nich vtáhnout Ježíše, aby to nebylo tak zjevné.

Ježíšovo mlčení bývá nepříjemné a místo toho, aby se nad ním ti soudcové zamysleli, stupňují tlak. Na naléhání tedy Ježíš začne reagovat. Jeho reakce je také zajímavá. Jakoby řekl, když to chcete udělat, tak to udělejte. Chcete kamenovat, kamenujte. Chcete upalovat, upalujte. Chcete soudit a vylučovat, sudte a vylučujte. Chcete k tomu mé požehnání, tak si ho vezměte, stejně byste si ho vzali i bez dovolení. Ale je tu jedna podmínka. Ať začne ten nejspravedlivější. Ať to někdo konkrétní vezme na sebe. Ne, že se všichni skryjete v davu. To není žádné hrdinství. Naopak, nestydte se za svoji dokonalost, nestydte se říct, že jste lepší. Chtějí mít nad Ježíšem moc, ukázat ho do patřičných mezí. Vzít šutr a hodit s ním po bezbranné ženě, to je přece hrdinství hodné toho, kdo se cítí být tak skvělý, že může umravnit i Ježíše. A pak si zase Ježíš něco čmárá do písku. Ne, toto není jeho boj. On dává světlo, ale neříká, co v něm má každý na sobě vidět.

Zvláštní, jak najednou všem dojde odvaha. Jako dav volat po trestu hříšníka, to ano, jako jednotlivce vzít na sebe odpovědnost za soud nad druhým, to už je horší, jak se zdá. Teď zase mlčí ti ostatní a pomalu se ztrácejí. Hrdinství se mění v útěk. Všimněte si, že na to Ježíši nikdo z nich neřekne, že má pravdu, že se unáhli. Nepoprosí ho, aby jim vysvětlil, proč ji nekamenuvat. Mlčky odcházejí. Ono přece není ostuda prohrát. Ostuda je nepodat soupeři ruku a uznat tak, že je opravdu lepší, že se od něj třeba můžu něco naučit. Cítit se vítězem umí

kdekdo. Uznat porážku dokáží jen skuteční vítězové.

Zajímavý je postoj té ženy. Když se všichni ztratili, ona zůstala stát. Mohla se přeci také vypařit. Vždyť nemůže vědět, co Ježíš udělá, jestli nakonec nevezme on sám kámen do ruky. I když možná už o něm slyšela. Slyšela o učiteli, který je jiný. Ale stejně, nebylo by lepší se ztratit a neriskovat, že si to ještě někdo rozmyslí? Nebylo. Protože si to řekla, tak vlastně vyhrává. Je si vědoma toho, že spáchala něco nedobrého. A na rozdíl od těch ostatních poznala, že se před tím nedá utéct. I když se sbalí, pak někde schová, nebo bude tvářit, že se nic nestalo, nesmyje to ze sebe. Minulost člověka dříve nebo později dožene. Lidskému zraku ledasco uteče, lidský život však nevidí jen lidé. A takový ďábel umí z minulosti vydolovat ledasco, aby člověka zničil, nebo mu alespoň znepríjemnil čas na této zemi. Vzpomeňte si na apoštola Petra. Zapřel Ježíše. Zradil ho. I když pak vše dobře dopadlo a Ježíš byl vzkříšen, Petr cítil na svém srdci veliký balvan. A po kusu balvanu volá i minulost té ženy. Tak se to dá vyřešit. Hříšníky se patří zasypat kamením. Útek to jen odsune, ale nezmění. Udělal jsem chybu – game over. Kdo dělá chyby, nemůže vítězit.

Ježíš není rozhodčí, který u videa zkoumá nepatrné přešlapy, teče a podobně. Proto u něj ta žena vítězí. Místo svistu letícího kamene slyší „já tě nesoudím.“ A nejen to. Dostává novou šanci. Jdi a už nehřeš. Je vítězem tohoto prohraného boje, protože se v něm naučila, jak být příště lepší. Můžeme mít mnoho důvodů, proč děláme chyby. Některé se dají pochopit, některé třeba ne. Stále jen ospravedlňovat své chyby je ošemetné. Ježíš přece neřekl, odpouštím ti, teď si zase dělej, co chceš a když by byl příště problém, ozvi se. Vybídl ji ke změně. Jak jsi to doteď vedla, nebylo dobré. Ale dá se to změnit. Tady tou výzvou příběh končí, ale ne tak docela. Posluchač sám může porozumět, jak to bude dál, jak by to mělo být dál. Odpuštění je důležité. Znamená najít Ježíše. I když k němu nepřišla ta žena sama, potkala ho, našla ho. Ale najít Ježíše přece nestačí. Je potřeba ho následovat, jít za ním, učit se od něho. Jedině tak se dá naplnit ta výzva, aby člověk už více nehřešil. Jeho očištěné srdce nemůže zůstat prázdné. Krásné domy přece nejsou ty, které jsou prázdné. Jsou to ty, které někdo obývá a stará se o ně. A Ježíš té ženě i nám nabízí, že bude takovým obyvatelem našeho nitra, bude se o něj starat. Pomůže nám, abychom nedělali zbytečné chyby, kvůli kterým svůj život projedem. Třeba tím, že za svými chybami chceme udělat silnou čáru sami, místo toho, abychom si nechali poradit od Ježíše, co znamená skutečné odpuštění a jak důležitým pojmem je v lidském životě smíření.

Pane Ježíši, bez tvé pomoci jen chodíme v bludném kruhu. Bez tvé lásky jen praktikujeme svou sebelásku. A bez tvého Ducha se naše nitro zanáší prachem a smetím. Pomoz nám poznat, že tvé slovo není prostředkem k naší sebespokojenosti, ale pomocí těm, kdo chtějí najít cestu k životu.

Neděle 3.dubna 2022

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 03 Leden 2023 12:06 -

Amen.